

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המושדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה ממוורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ותעמודנה לפני משה ולפני אהרן וכל העדה פתח אוהל מועד לאמור. ברש"י: לפני משה ואחר כך לפני אלעזר, אפשר אם משה לא ידע אלעזר יודע. אלא סרס את המקרא ודרשהו, דברי ר' יאשיה, היינו שאכן צריך לשנות את סדר הכתוב וכאילו שכתב אלעזר ואחר כך משה, שבתחילה באו לפני אלעזר, ומשלא היה יודע להשיב באו לפני משה. ר' אלעזר אומר, בבית המדרש היו יושבים ועמדו לפני כולם. ומקשים העולם מדוע בפרשת בהעלותך בענין האנשים שהיו טמאים לנפש אדם ולא היו יכולים להקריב את קרבן הפסח בזמנו, ובאו לפני משה וטענו למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו, שג"כ נאמר בפסוק (במדבר ט:ו) 'ויקרב לפני משה ולפני אהרן, וכתב רש"י כששניהם יושבין בבית מדרש באו ושאלום, ולא יתכן לומר זה אחר זה, שאם משה לא היה יודע, אהרן מנין לו. וקשה מדוע לא כתב רש"י ג"כ את הפירוש הראשון שכתב בפרשתנו דסרס את המקרא ודרשהו. והיינו שאכן יש להסביר שבאו בתחילה לאהרן ואח"כ למשה, וכפי שפירש לענין הפסוק 'ותעמודנה לפני משה ולפני אלעזר'.
ויש לתרץ עפ"י מה שמצינו שלפעמים ב"ד נותנים רשות לחכמים אחרים לדון בדיני ממונות, אבל לא באיסורים, וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות סנהדרין פ"ד ה"ח) מי שהוא חכם, ב"ד נותנים לו רשות לדון בדיני ממונות, אבל לא להורות באיסור והיתר. וכן מצינו שיתרו נתן למשה עצה שיעמיד דיינים שידונו דיני ממונות, אבל את ההלכות בדיני איסור והיתר אמר לו שיורה הוא בעצמו, וכמו שאמר לו 'וזהזרת אתהם את החוקים ואת התורות', ודרשו במכילתא: 'את התורות' אלו ההוראות. והיינו שאת זה יורה משה בעצמו. ולפי"ז י"ל שדין הטמאים בהקרבת הפסח שהיה זה הלכה של איסור והיתר, ודאי שהיו חייבים לבוא לפני משה בדוקא, שהרי אין רשות לחכם אחר להורות, ולכן על מה שמצינו בפסוק שבאו ועמדו גם לפני אהרן, הוכרח רש"י לפרש דהיינו משום שישב לצידו בבית המדרש.

הופיע ויצא לאור

ערוך לנר - ברכת הבית

על מסכת ברייתות

מהדורה מפורסמת בתכלית ההידור והיופי
עם הגהות והערות ואילפי תיקונים

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים: 718.854.9897

א"כ לא יפלא אם תוכל גם אתה להנהיג הדור, כי יצאל הוא יתברך מרוחו עליך, אשר גם עתה רוח ה' בר, יקל יותר להוסיף לך שתוכל למנהיג.

ולזה כוונת משה 'פקוד ה', וישפיע בו קדושה יתירה 'אלהי הרוחות לכל בשר', תוכל להשפיע ברוחו של יהושע פי שנים. ועל זאת באה התשובה מאתו יתברך 'קח את יהושע בן נון', כנבואת אלדד ומידד, ואף שעדיין אין לו הכנה גמורה להנהיג את ישראל, אבל כבר ישנו במדריגה יתירה משאר העם, כי כבר הוא 'איש אשר רוח בו', ומה שחסר לו עדיין להנהיג ישראל 'וסמכת את ידך עליו וגו' ונתתה מהודך עליו' ותשלם לו ההכנה.

לע"נ הרה"ק ר' דוד ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל
מרחמסטרטוויקא יא"צ י"ג תמוז

בנשפכו המים קודם המילה, וברכת שהחיינו בשבת בבין המצרים. [המשך משבוע שעבר]. והנה הבאנו לעיל שכתב האבני נזר דאם אוכל הפרי, צריך לברך שהחיינו, כדי שלא יבטל הברכה. אבל לפי החת"ס דעובר בברכתו בבין המצרים על איסור של 'אל תטוש', א"כ איך אפשר לעבור על איסור ולברך שהחיינו. ותיירץ האבני נזר, דאע"ג

דזה איסור, מ"מ ברכת הזמן דוחה האיסור של 'אל תטוש' וז"ל: לאחר שביירך ברכת הפרי ומוכרח לאכול, שוב ידחה מצוה דברכת זמן את המנהג שלא לברך בין המצרים, כעין עשה דוחה ל"ת, ואף דמצוה דברכת זמן אינו חובה רק רשות מדינא, ומנהג לעשות אינו חייב לדחות המנהג שלא לעשות שהוא איסור גמור כנ"ל. הלא זמן אף שאינו חובה, מ"מ אם מברך מצוה עבד, [והיינו דאין זה מצוה חיובית, רק מצוה קיומית], ושפיר ידחה. וכיוצא בזה בירושלמי (פסחים דף נח): 'פסחן של נשים רשות ודוחה שבת' וכו'. והכי נמי במנהג, ודאי דעתם [של חכמים שהנהיגו המנהג, דהנהיגו] כמו באיסור דאורייתא שעשה של תורה דוחה אותו, הכא נמי במנהג של איסור, דעתם שמנהג של מצוה ידחה אותו וכו'. מעתה נבא לנידון דידן בשבת אם מברך ברכת הפרי על פרי חדש, שוב מותר לברך זמן, מאחר שעשה דברכת זמן מדחה האיסור שלא לברך בין המצרים, עכ"ל.

אך הקשה האבני נזר, דהכלל של עשה דוחה ל"ת הוא רק אם הוא בעידנא, אבל הכא אין זה בעידנא. וז"ל: אך אכתי יש לעיין דהא פשיטא דמצות עונג שבת אינו דוחה האיסור של 'אל תטוש' שיש בברכת זמן בין המצרים, כיון דעונג שבת הוא בשעת אכילה, ואילו האיסור הוא קודם לכן בשעת ברכה. ולא דמי לתרומה שלא מן המוקף [דאמרו בזה דמצות עונג שבת דוחה האיסור לתרום שלא מן המוקף, אע"ג דאין זה בעידנא, משום שבתרום שלא מן המוקף] אינו איסור, רק שאינו מקיים המצוה בשלימותה לתרום מן המוקף, ועונג שבת חמור מזה, ועשה החמור דוחה עשה הקל אפילו אינו בעידנא, כמו שכתבו התוס' (פסחים נט). אבל לדחות איסור [לברך ברכת] הזמן בין המצרים אי אפשר, כיון שאינו בעידנא, ממילא בשעה שמברך ברכת הפרי הוא גורם לדחות האיסור מה שעכשיו אינו דוחה, עכ"ל.

הופיע ויצא לאור

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוטט מתוך גליונות
"מלוצי יושר"
שיצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

ה"ר שלום אייזן זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלוייה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכרתי:
"נצטויתי מאת רבינו
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו"
(רבותא אפרים א"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
המפצה ראשית: גרינפעלד
718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מלוצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

אולם בפרשתנו לענין בנות צלפחד שזה דיני ממונות, שדנו בהלכות ירושות ובאו לתבוע חלק בירושת אביהם, ובדיני ממונות יכולים ב"ד הגדול לתת רשות לחכמים אחרים לדון, לכך הוסיף רש"י לפרש גם פירוש ב', שבתחילה באו לפני אלעזר שקיבל רשות ממשה לדון, ורק אחר כך כשלא ידע אלעזר את ההלכה באו לפני משה. (זרע שמשון בהעלותך אות ב').

לזכות ר.ב.מ.ר. להצלחה בכל"ע ונחת דקדושה מכל יו"ח
וידבר משה וגו' יפקוד ה' וגו' איש על העדה.
כבר כתבנו לעיל (יב"ג), הגם שכבר היתה הנבואה 'משה מת יהושע מכניס', הבין משה שרצונו יתברך שמשה יהיה הממנה, ומשה בענוותנותו אמר 'פקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', שאם אתה תמנהו יוכל להמשיך יותר קדושה.

ומה שאמר 'אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', יראה לפי שהמנהיג ומורה צריך שיהיה מבחינת אותו הדור והעם המונהג, כמו משה רבינו ע"ה שהיה מבחינת דור המדבר, כדכתיב 'שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב', [כמו שכתב בלקוטי תורה (פרשת קרח), וז"ל: 'העם אשר אנכי בקרב', כי כל דור המדבר ת"ר אלף כולם ניצוצין תלויין במשה בשורשו, והוא שורש כולם], שתהא נשמתו מעין בחינת נשמתו. והנה אחר שהנבואה היתה על יהושע, צריך להשפיע בו קדושת רוח הקודש, שתהיה נשמתו משותפת עם בחינת קדושת הדור. [זהו הרמז 'אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', שישפיע בו השי"ת רוח הקודש עד שתהא נשמתו משותפת עם העדה].

ובזו אפשר להבין מה שנאמר על אלדד ומידד 'ויען יהושע בן נון משרת משה מבחוריו ויאמר אדוני משה כלאם, ויאמר לו משה המקנא אתה לי, ומי יתן כל עם ה' נביאים, כי יתן ה' את רוחו עליהם', ויש לדקדק מה זה הקצף שחרה ליהושע באומרו שחייבים כליה [כדכתיב רש"י: 'אדוני משה כלאם', הטל עליהם צרכי ציבור והם כלים מאליהם], ומה גם שהתנבאו טובתו [שאמרו 'משה מת ויהושע מכניס'], וגם תשובת משה 'המקנא אתה לי, ומי יתן בוי"ו נוספת, וגם כי יתן ה' את רוחו' מיותר, שלא היה לו לומר רק 'מי יתן כל עם ה' נביאים'.

אמנם יראה שחרה ליהושע היטב על אמרם 'יהושע מכניס', ויהושע הבין בעצמו שעדיין אינו מוכן להנהיג הדור, ומה גם בחינת דור המדבר שלא היה מבחינתם כנודע, לכן אמר 'אדוני משה', כי כך יאתה להיות אדון על הדור, ולא אני, לכן 'כלאם', שבודאי שקר ניבאו. ומשה השיב בענוותנותו 'המקנא אתה לי' בתמיה, אם בשביל קנאתי, איך 'מקנא אתה לי', שאתה יודע שאינני מן המקפידים. ואם בשביל שתחשוב שהוא נבואת שקר, כי ידעת בנפשך שאין אתה מוכן להנהיג, כבר יש לנו יעוד זה שיהיו כל ישראל נביאים לעתיד, כמו שנאמר (יואל גא): 'והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר', ואיתא במדרש רבה (סוף פרשת בהעלותך) שזה יהיה לעתיד, ועל זאת אמר 'ומי' הוא שי'תן' שיהיו 'כל עם ה' נביאים', אף שלעת עתה אינם מוכנים, על כרחך 'כי יתן ה' את רוחו עליהם',

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספר

מנחה חדשה

שהמחבר הרד"ק מופת הדור

מורן רבי ברוך פינחס מסקאלע זי"ע,

כתב בהקדמותו

**'אקוה לה' מי שיחזיק
ספר זה בביתו, ובפרט מי
שילמוד בו, כי זכות של
חיבת בראשית ברא יון
עליו שיהיה לו רפואה לכל
אבריו'**

יצא לאור ע"י מכון טל אורות,
מהדורות כ"ס נוחה במיוחד
אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים
ליתר פרטים אפשר להתקשר ל
minchachadushe@gmail.com

לעבור אח"כ על חילול שבת, אז מותר. ובצירוף של הריחיים, הרי אין צריך לטלטל הריחיים אח"כ, לכן מותר.

וז"ל: אלא ודאי כיון שבידו שלא יטלטל כלל הריחיים, ולהשהות מטתו שם בלי טלטול הריחיים, לא הוי כמתנה לעבור על שבת, ולא דמי להא דרשב"א כנ"ל. וכן אינו דומה להא דמוכח רשב"א מהא דריש ביצה דאמרו שלא ישחוט אלא אם כן יש לו עפר מוכן מבעוד יום, אף שאם שחט אז הדין שיחפור בדקר ויכסה, מ"מ אסור לגרום דיחוי [יו"ט]. דהתם ג"כ אם אין לו עפר כלל הא אסור לשחוט, וכל סמיכתו על סמך דקר נעוץ שיחפור אח"כ, והוי כמתנה לעבור על איסור יו"ט, עכ"ל.

והנה אמרו ביומא (דף פה:), דבעל הבית מותר להרוג את גגב הבא במחתרת אפי' בשבת. והקשה האבני נזר, דאיך מותר לו לעמוד על ממונו, ואז יצטרך לחלל שבת, הלא אם לא יעמוד כנגדו לא יהרגו, ופסידא דממונא אינו דוחה איסור שבת. ודומה הוא להרשב"א הנ"ל דאסור לו למול התינוק על סמך שיצטרך אח"כ לחלל השבת.

ותירץ האבני נזר לפי יסוד הנ"ל, דדוקא אם אי אפשר לו לעשות הדבר אלא באופן שיצטרך אח"כ לחלל שבת, אז אסור. אבל כאן אפילו אם אסור לו להרוג, מ"מ מותר לו לעמוד כנגדו שמא יציל ממונו בלא הריגתו, ולכן אם אח"כ יצטרך להרוג משום פיקוח נפש, לא חשיב כמתנה לעבור על שבת. וז"ל: עוד ראייה לחילוק זה מהא דבעל הבית מותר להרוג את גגב הבא במחתרת אפי' בשבת, וקשה איך מותר לעמוד על ממונו, הלא אם לא יעמוד כנגדו, לא יהרגו, ופסידא דממונא אינו דוחה איסור שבת. אלא ודאי משום דאפילו יאסור להרוג מותר לו לעמוד כנגדו, שמא יציל בלא הריגה, שמותר לסכן עצמו להציל ממונו, כמו שפסק הנודע ביהודה (יו"ד תנינא סימן י') שמותר לאדם לסכן עצמו עבור פרנסה, וראיתו מקרא (דברים כ"ד) 'ואליו הוא נושא את נפשו', וכמו שאמרו (ב"מ קיב.) 'עלה באילן ונפל'. וכיון שמ"מ מותר לעמוד כנגדו ואח"כ נעשה סכנת נפשות ודוחה, לא חשיב כמתנה לעבור על שבת, כיון דתחילת עמידתו כנגדו אינו דוקא על סמך שיהרג את הגגב. והכי נמי בנידון דידן אם יש ביטול עונג שבת במניעת אכילת הפרי חדש, יברך ברכת פרי ואח"כ זמן ויאכל, [דאף אם לא יברך ברכת הזמן, מותר לו לאכול הפרי, ואחר שבירך ברכת הנהנין וצריך לאכלו, שוב יש לו לברך שהחינו], עכ"ל.

אבל הוסיף האבני נזר, דרק אחר שבירך ברכת הנהנין על הפרי, ואז כבר מוכרח לאכול, אז מברך ברכת שהחינו, דאי אפשר לו להמתין ולברך שהחינו אחר בין המצרים, דכבר מוכרח לאכול עכשיו, וא"כ זה בעידנא. אבל אם בירך ברכת הנהנין על פרי אחר, ואין צריך לאכול הפרי חדש עכשיו, אז יש לו לאכול הפרי בלי שהחינו, כיון דבידו שלא לאכול הפרי עכשיו. וז"ל: ועובדא דרבי חיים ויטאל שהיו הגדולים אצלו ואכל ולא בירך זמן, יש לומר שכבר אכלו פירות אחרים ונפטרו ג"כ הפרי חדש ברכת הפרי, כי היו עדיין מפירות ראשונים לפניו, ועל כן בעת שמברך זמן, עוד בידו שלא לאכול ולברך זמן אח"כ וכו', לכן אם כבר בירך ברכת הפרי על פירות אחרים שעדיין לפניו, יאכל בלא ברכת זמן.

והוסיף האבני נזר דזה דומה לנשפכו המים קודם המילה. וז"ל: ודומה למה שכתב הרשב"א (שבת קלד:) בנשפכו [קודם המילה] חמין שלאחר המילה, דאסור למולו על סמך שייחם אח"כ משום פיקוח נפש, דמכל מקום הוא גורם לדחות שבת, מה שאין מכשירי מילה שיש עכשיו דוחה. והכי נמי בנידון דידן הנה עונג שבת אינו דוחה האיסור דברכת זמן בין המצרים דלא הוי בעידנא, וגורם ע"י ברכתו ברכת הפרי לדחות האיסור מה שאין עכשיו דוחה, עכ"ל.

ותירץ האבני נזר דקיים חילוק בין נשפכו המים קודם המילה, ובין ברכת שהחינו. דבמילה אסור לו למול התינוק בלי המים חמין משום פיקוח נפש, ונמצא דסומך עצמו למול עכשיו על סמך שאחר המילה יחלל שבת כדי להחם המים, וזה אסור. אבל כאן הרי משום עונג שבת מותר לו לאכול הפרי גם בלי שיברך ברכת שהחינו, אע"ג דאין זה בעידנא, דאין צריך לבטל עונג שבת בשביל זה. ואילו אחר שבירך ברכת הנהנין, שפיר דוחה מצות שהחינו האיסור של 'אל תטוש', דאז זה בעידנא.

וז"ל: אך נראה דלא דמי, דבשלמא במילה, אם לא היה אפשר לו להשיג חמין על לאחר המילה, היה אסור לו למולו לסכן התינוק, וכל עצמו של מילתו הוא משום שיוכל להחם לאחר המילה, והוא כמתנה לעבור על איסור שבת, [ולכן סובר הרשב"א דאסור לו להכניס עצמו למצב שיצטרך לחלל שבת, ולכן אסור למולו בשבת]. אבל בנידון דידן, הלא אף אם לא יברך זמן כלל, מותר לאכול, [דאין צריך לבטל עונג שבת משום ברכת הזמן, ונמצא] דאין אכילתו על סמך שיברך [ברכת הזמן], ועל כן אף שאח"כ ידחה ויברך, לית לן בה, עכ"ל.

והנה אמרו בביצה (דף לו:), דריחיים של אביי היו עשויין בטיט ונמוחים מפני הגשמים שדלפו עליהם, ולא היו לו די כלים כדי לקבל את הדלף שלא יפול על הריחיים, ולא היה יכול להזיז את הריחיים משום מוקצה, ואמר לו רבה, לך והבא את מיטתך ליד הריחיים, דלהוי הריחיים כגרף של רעי, ואז תוכל להוציא הריחיים ממקומם שליד המטה. וכתבו התוס' שם, וז"ל: אע"ג דאין עושין גרף של רעי לכתחילה, ס"ל לרבה דהכא שרי משום פסידא דבי רחאי, עכ"ל.

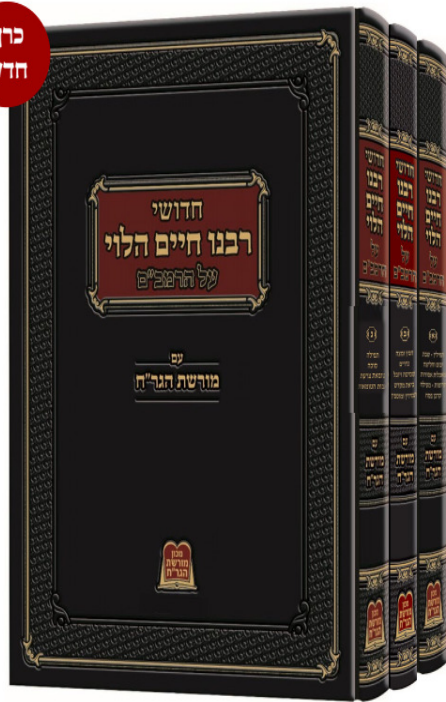
והקשה האבני נזר לפי הרשב"א הנ"ל שסובר דאסור לו למול התינוק עכשיו על סמך שאחר המילה יצטרך לחלל שבת כדי להחם המים, כיון דקודם המילה אסור לו להחם חמין דזה מכשירי מילה שאינה דוחה שבת. דהוא הדין כאן, דהרי מחמת פסידא דריחיים אסור לו להזיז הריחיים, ורק אח"כ כשנעשה גרף של רעי מותר לעשות גרף של רעי לכתחילה משום פסידא דריחיים, הלא עכשיו מקודם שנעשה גרף של רעי, לא מתירין משום פסידא דריחיים, ודומה לקודם המילה דאסור לו להחם החמין, דאין מתירין אותו עכשיו בשביל העתיד שאז יהיה מותר. וז"ל: ולכאורה קשה לרשב"א כיון דפסידא שיש השתא אינו דוחה איסור, איך מותר לגרום דיחוי של אחר כך, עכ"ל.

ותירץ האבני נזר לפי יסוד הנ"ל, דדוקא אם אי אפשר לו לעשות הדבר אלא באופן שיצטרך אח"כ לחלל שבת, אז אסור, וכגון במילה, דלא שייך למול בלי המים חמין, ונמצא דסומך עצמו על חילול שבת שיעשה אח"כ. אבל באופן שאינו מוכרח

חדש מבית מכון מורשת הגר"ח

כרך
חדש

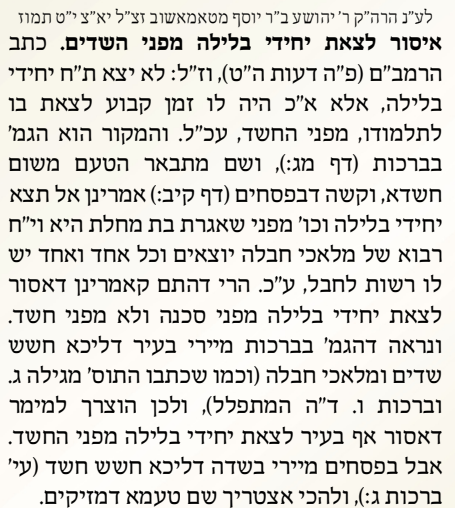

moreshehagrach@gmail.com • המנה ראשית בארץ: ספרייז - גיטלי • בחורל: עם הספר - לעווין

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).

נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמט שליט"א

ז"כ תו ליכא חשש מזיקים.
דעברה, ומשני הני גזייתא
הולכים בשבילי הכרמים,
להחזיר הסוסים משם, ורק
יתא פן יפגעוהו.

ל ד' וליל שבת, ואם שמטי
זוהיה נראה לכאורה דודאי
תיקן אביי, אדרבא תקנתו

קלקלתו, דהא משמע דלר' חנינא בן דוסא לא הוי ריווחא להנך גזייתא רק בלילי ד' ושבת, ואז הוי מדורם בקביעות כל הלילה, ומשמע דגם כי משמטי סוסייהו אחר גזירת ר"ח בן דוסא, הוי ממתינים עד לילי ד' ושבת, ואביי באתקן שלא יהיו בקביעות כלל, וקלקל נגד זה שיהיו גזייתא בכל לילה שיוכלו להזיק בכל לילה הגזייתא.

מיהו כד דייקנא ליתא, דודאי תקנה גזולה תיקון, דעדיף שיהיה רק גזייתא בלבד, ולא בקביעות, אף שיהיו בכל לילה, משהיו בקביעות בליל ד' ושבת ואף שבכל השבוע ולא כלום, וראיה לדבר מהא דאמרו בסוף פרק מרובה, דעזרא תיקן שיהיו דנין בשני וחמישי. והקשו התוס' (כתובות ג.) דהא קודם תקנת עזרא היו ב"ד קבועים בכל יום, וא"כ מדוע בא עזרא למעט. ותיצרו, דקודם תקנת עזרא לא היו קובעים לישב בכל יום אלא לפרקים בשני יום, ועזרא תיקן שיהיו קבועים בשני וחמישי, ע"ש. הרי דתקנה גזולה תיקן עזרא מלפרקים בכל יום, לילקע בשני וחמישי, הכי נמי תיקן אביי בשדים מקבוע דליל ד' ושבת, אלפרקים דכל לילה.

שוב מצאתי לשארי הגאון האמיתי בטורי אבן (חגיגה ג'): אהא ד'איזהו שוטה היוצא יחידי בלילה', דהקשה והא בפסחים שם אמרו דלא יצא יחידי רק בלילי ד' ושבת מחשש מזיקים, וא"כ מדוע זה סימן שוטה וכו', ע"ש.

ולפי ענ"ד לא קשה מידי, דהרי לא נזכר כלל בגמרא דאביי ור' חנינא בן דוסא תיקנו דיהיה

רשאי לצאת יחידי בלילה, אלא משמע בדוכתי טובא דאף בתר תקנתם אסור לצאת יחידי, כמו שאמרו (חולין צא). אמר ר' יצחק מכאן לת"ח שלא יצא יחידי בלילה. ואף דהיה אחר ר"ח בן דוסא, דאמר בסתמא, ולא חילק בין לילה ללילה, וכן בריש פסחים אמר בר יהודה אמר בר לעולם ידע אדם בכי טוב ויציא בכי טוב, ע"ש. בתוס' בשם הר"ר הטעם משום מק"ק. וביומא (ינא כא.) היוצא לדרך קודם קריאת

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

**אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.**

וואס טוהט מכן דורות ישרים: –

א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין
אסאך יארהן צו העלפן אידן.
וועט עס טוהן פאר אייער ישועה
מ'וואלט, בנאמונות, קאנפידענשעל.

ידע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלס ווערט געטון מיט גרויס

איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.

משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם

אויפן 2טן יאנואר 1942.

והא אויף דעם מקובל'דיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די טענה פון אירויקא אויפן מאד יעדע הלב (אנטיידענן זיין הארץ צו אירידיקעט), שטיינליך לבן לשמים לטובה (ס'טוישט זיך אונטע מענטשן, ווערלא מאכט (וועסט זעהן וואונדער), מ'העט עס געברענגט פון מעשך.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים

dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

**צופרידענע
עלטערען פון
מכון דורות
ישראלים זאגן:**

מיין קינד איז
געווארען א
אנדערע
מענטש. ער לערענט
מוסר, ער וויל
ענדיגען א מסכתא

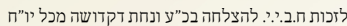
מיין זוהן בעהט
מיר "וועק מיר
אויף 5 מינוט
פאר סוף זמן קריאת
שמע

ממין יצחק האט
ארויפגעלייגט א
פילטער

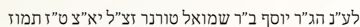
איך האב נישט
געהאט קיין
מנוחה פארדעם,
נישט וויסענדיג וואס
מיין בחור טוהט

כ"האב
אנגעהויבען זעהן
הצלחה מיט
מיינע קינדער נאכען
מנדב זיין פאר מיין
חבר'ס קינד

הגבר דמו בראשו, ופירש"י מפני המזיקין. והנה הני כולוהו הוי אחר ר"ח בן דוסא, ולא חלקו כלל, ומשמע דבכל לילה אסור, והיינו דודאי יש בכל לילה חשש לצאת מפני הנך גזיתא, וכקושיית הגמרא והא חזינו דעברו, שראו הרבה פעמים שאדם ההולך בלילה ניוק, והרי שכל"ש ת"ח שמזיקים מתגרים בו ביותר, וכמו שכתבו התוס' בחולין שם, בודאי יחוש לצאת ומפני הנך גזיתא דלמא משמטי סוסייהו, ואביי ור"ח בן דוסא לא באו לתקן כלל שיהיו רשאים לצאת בלילה, שהרי בודאי יש לחוש עדיין דלמא משמטי סוסייהו, אלא באו לתקן שהיוצא לא יהיה ניוק מהם ומהמונם, ותיקנו שברוב הפעמים לא יהיה ניוק מי שעבר ויצא, דהנהו גזיתא דמשמטי סוסייהו אינו אלא מקרה, אבל בודאי צאת אסור, והיוצא דמו בראשו, והוא השוטה שאמרו חכמים, כן נראה ברור. (אוצר המלך פ"ה עדות ה"ט).

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונה עולם. איתא בזוה"ק (ח"ג יז): כי בפנחס נכנסו נשמת נדב ואביהוא והוא תיקן אותם, וזה הכוונה 'בא הכתוב ויחסו אחר אהרן'. ויש לבאר הכוונה, דהנה נדב ואביהוא נכנסו שתויי יין למקדש כפי שאמרו חז"ל, והנה מה ששטו יין, היה כוונתם כדי להלהיב נפשותם לעבוד את ה' בשמחה ובטוב לבב, אמנם זו פעולה זרה לגודל מדריגתם, כי היה ראוי להם להלהיב עצמם בלי שום התעוררות חוץ, וכן מבואר בפסוק בצייו שאמר השי"ת לאהרן הכהן 'בהעלותך את הנרות' הכונה לנשמה, על דרך 'נר ה' נשמת אדם', צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, ולא יצטרך להתעוררות חיצונית. והנה פנחס זכה למדריגה זו שנתלהב מעצמו בלי שום חקירה ונדישה, וקינא קנאת ה' צבקות, ולכן נתגלגל בו נשמת נדב ואביהוא לתקן חטאם, ועל כן נתכנה תחת נדב ואביהוא, כי לו נאה הכהונה שהיה בו התעוררות מעצמו.

בפרשת פנחס. טעם קריאת פרשת פנחס בין המצרים, שמעתי בשם הצדיק מו"ה פנחס קאריץ ייע"א (וכ"כ בבני יששכר, מאמר בין המצרים, מאמר ב' אות ב'), כי לעתיד יתהפכו ימים אלו ל"ימים טובים". ועתה ג' רגלים הם במפוזר, אבל יהיה ימים טובים כ"א יום אחד. ובפרשת פנחס כתוב כל המועדים ברבנותיהם, על כן לזכור, קוראים פרשה זו בין המצרים.

ועוד אפשר לומר, היות כי פנחס זה אליהו ז"ל, אשר משועבד במשכון ליעקב לבשר גאולה לבניו, כדכתב רש"י (ויקרא כו:מב), וז"ל: בחמשה מקומות נכתב 'יעקוב' מלא, ו'אליהו' חסר בחמשה מקומות, יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו, עכ"ל. וכדכתיב 'הנני נותן לו את בריתי שלום', כדמתרגם יונתן 'ויחי לעלמא למבשרא גאולתא בסופו יומיא', ומשיח נולד בתשעה באב, על כן מזכירין אותו בעתו.

ועוד כי הפגם בזמן החורבן היה על ידי שהיו 'שריה כאילים', כדאמרו (שבת קיט:), שלא הוכיחו זה את זה. על כן בא להזכיר במעשה קנאות של

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר – על ענייני מילה

פנחס לתקן זה.

ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. ודרשו חז"ל (חולין ס:): הביאו כפרה עלי שמיעטני אח הירח. והוא תמוזה, בשלמא גבי בשר ודם שייך מכשול, משא"כ גבי כביכול. ושמעתי בשם גדול אחד, כי בזה מפיס הקב"ה כביכול לבשר ודם שלא יתייאש

הרה"ק בעל מגן אברהם מטריסק זי"ע, כתב בהקדמת הספר למי שילמוד ספרו 'מגן יהיה לכל ההוגים בו'

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

עצמו אם נכשל בדבר, דאם כביכול אמר אני בעצמי היה לי מכשול (כעין ברכות לב), א"כ ק"ו לבשר ודם, על כן אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה, וא"כ ק"ו שאכפר בעדכם. ונראה לי בזה סמך ליום כיפור קטן אשר נוהגין בערב ר"ח, כי הזמן גורם שבו נשרש שורשי הכפרה על דרך הנ"ל.

לע"נ הג"ר בן ציון אבא שאול ב"ר אליהו זצ"ל י"א צ"ט תמוז

תרומה אם הוא איסור חפצא. חקר הגר"י ענגיל (אתון דאורייתא כלל י'), וז"ל: אי תרומה הוי איסור חפצא כשאר איסורים, או דילמא הוי רק איסור גברא, שאילו היה החפץ בעצמותו אסור, היה ראוי שיהיה אסור לכל, ומדאסור רק לזרים, א"כ רק זרות של האדם גורם האיסור, והוי ליה רק איסור גברא. וראיתי בברוך טעם (שער הכולל דין ב') שכתב, וז"ל: ואפשר דעת הראב"ד דכיון דאיסור אכילה הוא רק משום זרות, לא מיקרי אלא 'איסור גברא' וכו' עכ"ל.

אולם יש להוכיח איפכא מתוספתא (יומא פ"ד): מי שאחזו בולמוס

מאכילין אותו הקל הקל וכו', נבילה וירושלמי שם הקשה: נבילה איסור לאו, ותרומה איסור מיתה, ואת אמר הכן ע"ש. ואי נימא דתרומה רק איסור גברא הוא, א"כ מאי קושיא, הרי כתב הרא"ש שם ביומא דמוטב לשחוט בשבת עבור החולה, מלהאכילו נבילה, אע"ג דשבת איסור סקילה, מ"מ כיון שהוא רק איסור גברא, לכן הוי היתר גמור לגבי חולה, משא"כ איסור חפצא דנבילה, שאין האיסור סר מן החפץ מפני סכנת החולה והוי רק דחווה, ועל כן יותר עדיף לעשות איסור גברא חמור שהוא הותרה, מלהאכילו איסור חפצא שהוא רק דחווה, אע"ג דהאיסור

חפצא קיל טפי, עכת"ד הרא"ש שם, וכמו שביארו האחרונים כוונתו. וא"כ בנבילה ותרומה נמי ראוי לומר כן, ועל כרחך דגם תרומה איסור חפצא הוא כנבילה, ושפיר הקשה הירושלמי.

ואולם יש לדחות ולומר דקושיית הירושלמי לא קאי על גוף הדין מה שמאכילין אותו תרומה, כי אם על לשון התוספתא הוא שהקשה, דמדמהקדימה התוספתא לומר דרך כלל דמאכילין אותו הקל הקל כו', וקמפרטת אח"כ את הכלל הזה ואומרת נבילה ותרומה מאכילין אותו תרומה, מוכח מזה דתרומה קל מנבילה, ומפאת קלות התרומה הוא דמאכילין אותו תרומה, [ולא משום דתרומה הוא איסור גברא], ועל כן שפיר הקשה דתרומה איסור מיתה, ונבילה איסור לאו, ואת אמר הכן דתרומה קלה מנבילה בתמיה.

לע"נ הג"ר שמעון משה ב"ר רפאל יהושע זעליג דיסקין זצ"ל י"א צ"ט תמוז

במה יזכה נער את ארחו לשמור כדבריו. יש לפרש בדרך צחות, דידוע דהצדיקים מחזיקים עצמם בעוה"ז כגרים וכאורח, והנה אמרו רז"ל (ב"ב צח:):

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליין מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

בעזרת השי"ת הפסוק 'קרוב ה' לכל קוראיו', ד"כ.

קח לך סניגור

הגאון האדיר שר התורה רבי יוסף ב"ר אפרים פישל ראזין זצ"ל

בעל הצפנת פענח

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר

'הגדרות צפנת פענח על התורה'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

'הגדלת על כל שמך' כל העושים יחודי שמות הקדושים, 'הגדלת' מהם לומדי 'אמרתך' היינו לימוד התורה.

וזה שסיים 'יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך', ודרשו רז"ל (קידושין לא.): מאמר פיך לא נאמר, אלא אמרי פיך, בשעה שאמר הקב"ה אנכי ולא יהיה לך, אמרו

אומות העולם לכבוד עצמו הוא דורש, כיון שאמר כבוד את אביך ואת אמך, חזרו והודו למאמרות הראשונות. ולענייננו הפירוש

דבתחילה אמרו שהקב"ה לכבוד עצמו הוא דורש, היינו אותן צדיקים העושים יחודים, דזה חביב יותר לפני

הקב"ה, אבל כיון ששמעו כבוד את אביך ואת אמך, דאיתא בזהר הק' (ח"ג קעד). המחדש דברי תורה

מעטרים ליה לאביו בגן עדן, א"כ לאו דוקא העושים יחודים חשובים לפני הקב"ה, אלא עוד יותר חשוב

הלומד תורה, חזרו והודו. ויהי רצון שיסכים ה' לזה, ואם לאו אני מבטל כל החידוש ויהיה כלא כתוב.

לע"נ הג"ר שלמה יצחק ב"ר יוסף בירנבוים זצ"ל י"א צ"ט תמוז

חזרה שליחות אצל הבעל [המשך משבוע העבר]. אבל שוב כתב החזון יחזקאל, דאולי באמת שייך שיהיה שליח להולכה וקבלה בבת אחת, ורק במקום דבעינן

נתינה, וקיים פסול של 'טלי גיטך מעל גבי קרקע', אז אי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין והרב יצחק טייטלבוים שליט"א 347-322-0000

בן סירא אומר הכל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי קל (פחות ערך) מאורח מכניס אורח. וא"כ קשה דאין יכול הצדיק שמחזיק עצמו כאורח, להכניס אורח. אך יש לומר דזה דוקא בעוה"ז, דהצדיק חשיב אורח, אבל בעוה"ב, אדרבה הצדיק הוא 'תושב', והרשע 'גר', דאין לו שם אלא גיהנם. והנה שבת היא מעין עוה"ב, על כן בשבת קדש רשות לצדיקים להכניס אורחים, דאז נחשב הצדיק כ'תושב'.

וזהו שאמר דוד המלך **'במה יזכה נער'** היינו הצדיק, כמו שאמר 'נער הייתי גם זקנתי', **'את ארחו'**, הרי הוא בעצמו גר ואורח, ואין אורח מכניס אורח. על זה משיב **'לשמור'** היינו ביום שבת קודש, כדכתיב 'שמור את יום השבת לקדשו', **'כדבריו'** כמו שאתה שמרת את השבת מהבריאה שבראת בדיבור, כדכתיב 'בדבר ה' שמים נעשו', ואולי זה הטעם שהצדיקים עורכים שולחנות בשבת ויו"ט [והמסובים אוכלים על שולחנם].

כי הגדלת על כל שמך אמרתך וגו' יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך. יש לפרש בהקדם מה שפירשתי

כמבואר בזהר הקדוש (ח"ג רנז). צדיק דאחיד בשמיא וארעא. וא"כ מה שוב **'לכל'** אשר יקראו באמת, אי קאי אצדיקים, א"כ תיבת **'לכל'** מיותרת כמובן. ויש לומר על פי אומרים ז"ל (ברכות ה:): אין 'אמת' אלא תורה, שנאמר 'אמת קנה'. וא"כ הכי פירוש, דרישא דקרא מירי בצדיקים שומרי ברית קודש ועושי יחודין עילאין, להם קרוב ה' בכל עת. אבל ללומדים תורתנו הקדושה, להם הקריבה 'אשר יקראוהו באמת', היינו בשעת הלימוד, כמו שכתבו בספה"ק שעושים מתורה תפילה. ואיני יודע מי מהם גדול, על זה אמר כאן

'הגדלת על כל שמך' כל העושים יחודי שמות הקדושים, 'הגדלת' מהם לומדי 'אמרתך' היינו לימוד התורה.

וזה שסיים 'יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך', ודרשו רז"ל (קידושין לא.): מאמר פיך לא נאמר, אלא אמרי פיך, בשעה שאמר הקב"ה אנכי ולא יהיה לך, אמרו

אומות העולם לכבוד עצמו הוא דורש, כיון שאמר כבוד את אביך ואת אמך, חזרו והודו למאמרות הראשונות. ולענייננו הפירוש

דבתחילה אמרו שהקב"ה לכבוד עצמו הוא דורש, היינו אותן צדיקים העושים יחודים, דזה חביב יותר לפני

הקב"ה, אבל כיון ששמעו כבוד את אביך ואת אמך, דאיתא בזהר הק' (ח"ג קעד). המחדש דברי תורה

מעטרים ליה לאביו בגן עדן, א"כ לאו דוקא העושים יחודים חשובים לפני הקב"ה, אלא עוד יותר חשוב

הלומד תורה, חזרו והודו. ויהי רצון שיסכים ה' לזה, ואם לאו אני מבטל כל החידוש ויהיה כלא כתוב.

לע"נ הג"ר שלמה יצחק ב"ר יוסף בירנבוים זצ"ל י"א צ"ט תמוז

חזרה שליחות אצל הבעל [המשך משבוע העבר]. אבל שוב כתב החזון יחזקאל, דאולי באמת שייך שיהיה שליח להולכה וקבלה בבת אחת, ורק במקום דבעינן

נתינה, וקיים פסול של 'טלי גיטך מעל גבי קרקע', אז אי

מוסרי הגר' אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמותי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורת, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

אתם הזוג הצעיר, הסיחו את דעתכם מעולם ומלואו, יעמוד לנגד עיניכם רק המושג של אדם וחוה - האישיות הצרופה של זיווגם. אל תחשבו על שום דבר, רק על התכלית הרוחנית למענה נוצרתם, כי הכל עובר חיש מהר, כל השקר וההבל שבעולם חולפים כהרף עין. למדו מנסיגות של אדם הראשון ודורותיו והשגיאות שנעשו מאז עד עכשיו, אל תחזרו על השגיאות הללו, ואל תהיו ח"ו בבחינת 'ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר'.

'מוסר' - הוא בית האסורים בשביל יצה"ר, ועם כליאתו, הדרך לגן העדן פתוחה לפניכם. אם לא עשיתם את חשבון ההתבוננות הזאת ביום חופתכם, עשו זאת עכשיו, כי כל רגע של התעוררות לתשובה, הוא בחינת יוה"כ. ויום חופתכם שהוא יום של סליחה וכפרה, הוא גם יום של אהבה אחוה וריעות. זכרו קדושת גן עדן, וח"ו טומאת גיהנום, עומדות בפניכם הבחירה בידכם, 'ובחרת בחיים'.

ברם הא גופא צ"ב, דאם אמרינן תן כזכי, א"כ מדוע אין העבד יוצא לחירות לגמרי. וכתב החזון יחזקאל, דאיכא שני סוגי שליוחות: (א) יד השליח הוא כיד המשלח מממש. (ב) יד השליח אינו כיד המשלח, אלא דחידשה התורה דהשליח זוכה עבור המשלח. והנה בכה"ל כולה, יד השליח אינו כיד המשלח, אלא דמועיל עבור המשלח, ברם בגט אשה ובשטר שחרור אינו מועיל במה שהשליח זוכה עבור המשלח, דקנין לבד אינו מועיל בגט אשה ובשטר שחרור, דצריך שיגיע הגט לידיה ממש, ולכן חידשה התורה שליוחות מיוחדת בגט אשה ובשטר שחרור דיד השליח הוא כיד המשלח ממש,

ולכן מיקרי 'ונתן בידה'. ברם סוג שליוחות כזו שיד השליח הוא כיד המשלח ממש, חל רק ע"י מינוי, ולא ע"י זכיה, לכן אינו מועיל בגט ובשטר שחרור תן כזכי, דאה"ג דהשליח יכול לקנות הגט עבור האשה, אבל קנין לבד אינו מועיל, דצריך שיגיע הגט ליד האשה. ורק ע"י מינוי, הוי יד השליח כיד המשלח, ומועיל מה שהגט מגיע ליד השליח.

וז"ל: מסתברא שנימוקו וטעמו של הרי"ף, משום שסבירי ליה שקנינים אינם מועילים בגט אשה ובשטר שחרור, ואינו משתחרר אלא בקבלת שטר השחרור בידו, והתורה חדשה בגט ובשטר שחרור שליוחות מיוחדת שיד השליח הוא כיד האשה, אשר בתת הבעל הגט ליד שלווחה, יש בזה משום 'ונתן בידה', וכן בגט שחרור. וכל זה בעשאה האשה שליח לקבלה ונתנה לו תוקף של יפוי כח להיות ידו כידה, וכן בעבד כשהוא משתחרר ע"י אחרים, אבל מדן זכיה מבלי מינוי, אין יד השליח כיד האשה ואין ידו כיד העבד, ולפיכך לא נפיק לחירות עד דמטא גיטא לידו.

לע"נ הב"י ישיב ב"ד חיים פסח הורוביץ ע"ה יא"צ ט"ו תמוז

פנחס. איתא בזוה"ק שפרחה נשמתו של פנחס ונתעבר בו נשמת נדב ואביהוא. ויש כאן תימה בפרשה זו, דאיך פנחס נעשה כהן, הא אמו היתה גיורת, והדין הוא שאם אמו גיורת שהבן חלל והוא פסול לכהונה. וראה ברש"י שמפרש שהיה קטן בשעה שנמשחו אהרן ובניו, אבל אפילו אם היה גדול ג"כ לא היו יכולים למשחו. אבל לענ"ד דכיון שפרחה נשמתו וא"כ הוה מת, ונתעברו בו הנשמות של נדב ואביהוא, וא"כ הוה כמו בריה חדשה, וממילא כבר לא נקרא 'חלל', כך תירצתי. אמנם אמרתי עוד תירוצ' איך היה יכול פינחס להיות כהן, דהא יש לעיין במה שמבואר שלעתיד לבוא עתידים מצות ליבטל, דהרי אחד מ"ג עיקרים שהתורה לא תשתנה ולא תתבטל. אמנם ידוע החקירה אם זהו מטעם שזהו גם מ"ג עיקרים שלעתיד לבוא עתידים מצות ליבטל, וא"כ נשארו ה"ג עיקרים, [דזה תנאי התורה שהמצות יתבטלו לעתיד לבוא]. או שהפשט דכיון שמת נעשה חפשי מן המצות, דכיון שזה יהיה לאחר תחיית המתים, וכיון שנעשו חפשי נשארים חפשים, אבל עצם התורה הקדושה אף לא נתבטלה, אלא שנעשו חפשים מטעם דמתים פטורים מן המצות.

ואמרתי כן, שאם נאמר הטעם משום שמת נעשה חפשי מן המצות ונשארים פטורים, וא"כ איך היה יכול פנחס להיות כהן, הא כבר היה מת שפרחה נשמתו, וא"כ הוא כבר חפשי מן המצות ונשאר פטור. ולכן מוכרח מאה שהיה כהן, כטעם הא' שזהו גם מה"ג עיקרים, וא"כ הוא יכול להיות כהן ודו"ק.

ויש להביא ראיה לדברינו אלו מגמ' פסחים (דף יג:): מר' יהודה בן בתירא שהיה מעצמות היבשות שהחיה יחזקאל הנביא (עיין סנהדרין דף צ"ב), והתוס' בפסחים דף ג' מקשים דלמה לא עלה לרגל, ומתריצים התוס' שהיה זקן, או שלא היה לו אדמה, ע"ש. ואם נאמר הטעם דמת חפשי מן המצות, א"כ היו יכולים התוס' לתרץ דכיון שהיה מעצמות היבשות והוא כבר מת, ואפילו שאח"כ חל, הוא נשאר פטור כנ"ל. וכיון שהתוס' לא מתריצים כן, משמע שזהו מטעם שזהו גם מה"ג עיקרים שלעתיד לבוא המצות מתבטלות, וא"כ התורה לא תשתנה.

ובאמת באה שאמר שלעתיד לבוא המצות מתבטלות, יש בזה ביאורים בדברי המקובלים, ואין הפשט כמו שחושבים כפשוטו, מפני שהתורה אף פעם לא תשתנה ח"ו.

ובעצם הקושיא איך פינחס נעשה כהן הא הוה חלל, יכולים ליישב שאם הגיורת היתה פחותה מג' שנים סובר ר' שמעון שאין בנה חלל, וא"כ היתה אמו גיורת פחותה מבת ג' ולא היה חלל, ורק שהיה קטן ולא נמשח.

אפשר שיהיה שליח להולכה וקבלה בבת אחת, כי אין זה חשיב נתינה. וא"כ אפשר לומר דגבי גט שחרור דליכא פסול של 'טלי גיט' מעל גבי קרקע, אפשר שיהיה שליח להולכה וקבלה בבת אחת.

אבל הוכיח החזון יחזקאל, דזה אינו, וז"ל: ולא מסתבר לומר דהא דאמרינן שאין שליח להולכה יכול להיות בעת ובעונה אחת שליח להולכה ושליח לקבלה, היינו משום שבעיני נתינה, ולא מהני 'טלי גיט' מעל גבי קרקע'. אבל היכא שמאני 'טלי גיט' מעל גבי קרקע' ולא בעיני נתינה, אפשר שיהיה בעת ובעונה אחת שליח להולכה ושליח לקבלה. דזה אינו, שהרי

הריטב"א שם כתב, דמשום שפוסקת להיות שליח הבעל קודם שנעשית שליח לקבלה, לכן יש כאן 'טלי גיט' מעל גבי קרקע'. ולא כתב איפכא משום שבגט בעיני נתינה בידה ולא מהני 'טלי גיט' מעל גבי קרקע', לכן אי אפשר שתהיה נותנת לעצמה.

ועוד הלא בשו"ע (חו"מ סימן קפ"ח סעיף ב') כתב: אין שליח יכול לקנות לעצמו אפילו באותם דמים שהרשוהו בעלים למכרו. וכתב שם הסמ"ע (אות ד') בשם הטור, וז"ל: ואין אדם מקנה לעצמו, שאין המכר אלא הוצאתו של הדבר מרשות לרשות, וזה לא יצא לרשותו שהוא במקום בעלים עומד, עכ"ל. ומדבריו משמע שלא ייתכן כלל שיקנה לעצמו אפילו אם יפסוק שליוחות, והיינו על כרחך משום דאם פוסק מהיות שלווח, אז אינו יכול לקנות לעצמו, משום שאין כאן מקנה להקנות לו, וכנראה בעיני הקנאה של מקנה בפועל ממש, ולא מהני מה שמניח לקנות, עכ"ל.

ולאור הנ"ל דגם בשטר שחרור לא שייך שיהיה שליח להולכה וקבלה בבת אחת, א"כ קושיא הנ"ל במקומה עומדת, דאיך אמר רב הונא 'שמע מינה מחכמים דהתופס לבעל חוב קנה', דהא כיון דלא נתן לו האדון את הגט שחרור שישתחרר העבד בקבלה זו, אך מסר לו הגט שחרור ועשאו שלוחו שיהיה תחתיו לשחרר את עבדו, א"כ האין הוא זוכה השטר שחרור להעבד ונעשה שליח לקבלה.

וכתב החזון יחזקאל, דמכח קושיא זו, פירש הרי"ף שזוכה לו רק לענין הא דלא מצי רביה למיהדר ביה, אבל עבדא לא נפיק לחירות עד דמטי גיטא לידה. וז"ל: על כרחך מוכח מזה דהאמור בסוגית הגמרא 'יתיב רב הונא וקאמר שמע מינה מדרבנן התופס לבעל חוב קנה', היינו שזוכה אף לענין זה דלא מצי רביה למיהדר ביה, אבל עבדא לא נפיק לחירות עד דמטי גיטא ליד העבד, והעבד משתחרר בקבלתו, ואז יהיה הוא השליח להולכה המשחרר במקום האדון. ועל זה שזוכה דלא מצי למיהדר ביה, לא תחול הפירכא 'והא לא חזרה השליחות אצל האדון', שהרי אין כאן הוצאה מרשות האדון דנימא כיון שהוא במקום אדון עומד, אין אדם מקנה לעצמו, עכ"ל.

והוסיף החזון יחזקאל, דגם התוס' סוברים דהעבד לא יצא לחירות עד דמטי גיטא לידו, וז"ל: יש מקום לדקדק מלשון התוס' כי גם דעתם בהא דיתיב רב הונא וקאמר 'שמע מינה מדרבנן התופס לבעל חוב קנה', שזוכה רק לענין זה דלא מצי האדון למיהדר ביה, אבל עבדא לא נפיק לחירות עד דמטי גיטא לידה. וזה לשון התוס' (שם דף ט: בד"ה לא): ודבר תימה פירושו, כיון דזכות הוא, פשיטא דזוכה לאלתר, כיון דאמרינן גבי שחרור תן כזכי, עכ"ל. הרי משמע מדבריהם שדוקא אי אמרינן 'תן כזכי', אז הוא זוכה בשחרורו לאלתר, והאדון בעצמו הוא המשחרר. אבל לפי מה דסליק אדעתין דשמע מינה מדרבנן התופס לבעל חוב קנה ולא אמרינן תן כזכי, מצינן למימר שסבירי להו שזוכה רק לענין הא דלא מצי האדון למיהדר, אבל עבדא לא נפיק לחירות עד דמטי גיטא לידה, דליכא למימר שיהיה משוחרר לאלתר, שהרי לא חזרה שליוחות אצל הבעל, עכ"ל.

והוסיף החזון יחזקאל, דבזה פליגי התוס' והרי"ף, דהתוס' סוברים דאם אמרינן תן כזכי, אז העבד זוכה לגמרי בשחרורו. אבל אם לא אמרינן תן כזכי, אז העבד זוכה רק בנוגע שאין האדון יכול לחזור, אבל לא יצא לחירות עד שמגיע הגט שחרור לידו. ואילו הרי"ף סובר דאפילו אם אמרינן תן כזכי, אינו זוכה העבד בה אלא לענין שאין האדון יכול לחזור.

וז"ל: הרי"ף והרמב"ם דייקי להו מאה דקתני שם במתניתין 'תנו שטר שחרור זה לעבדי ומת לא יתנו לאחר מיתה', שאפילו כשנקטינן במסקנא שהאומר תנו כאומר זכו דמי, אינה זוכה אלא לענין הא דלא מצי האדון למיהדר ביה, אבל העבד לא נפיק לחירות עד דמטי שחרור לידו, ולפיכך אם מת האדון קודם דמטי שחרור ליד העבד, לא יתנו לאחר מיתה, עכ"ל.